

ART AND CHALLENGES OF CULTURE GLOBALIZATION

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-117-6-21>

СУЧАСНІ НАПРЯМКИ РОБОТИ З КОМПОЗИТОРСЬКИМИ ТЕКСТАМИ: MASH-UP В ХОРОВОМУ ЖАНРІ

Антонова Т. С.

*магістр музичного мистецтва, здобувач кафедри хорового диригування
Одеська національна музична академія імені А. В. Нежданової
м. Одеса, Україна*

За останні півстоліття музично-виконавська практика в хоровій та вокально-ансамблевій галузі значно розширила свої кордони. Сучасні виконавці мають більшу свободу в інтерпретації, завдяки цьому класичні твори адаптуються до сучасних форм виконання, які часто не є притаманними академічним нормам. З'являються нові композиторські підходи, різновиди виконавської роботи з авторським текстом, відповідні теоретичні поняття, спроби осмислення і систематизації. Парафраза, транскрипція, аранжування, обробка, котрі виникли в класичному середовищі, в сучасному музичному просторі переосмислюються, а такі поняття як кавер-версія та ремікс, засновані в неакадемічних умовах поп-культури, тепер все ширше застосовуються до певних прочитань класичних шедеврів. Крім того, явища кавер, ремікс та ін. демонструють певну розгалуженість, якщо не жанрову, то творчих спрямувань, а також сміливість експериментів, хоча з наукової точки зору все ж таки найпершим виникає питання про термінологію.

Велику популярність в сучасній музичній культурі набуває таке явище, як «cover» або транслітеровано – «кавер-версія»(coverversion, з англ. cover – покривати), котре трактують в лексиконі поп-культури, як інтерпретацію та запис існуючої пісні іншим виконавцем чи групою, іншим виконавцем, відмінною від початкової інтерпретацією [див. докладніше 3]. Кавер-версією також називають як просту, так і складну обробку оригіналу з елементами нового аранжування [2]. Одним із відносно нових піджанрів «cover» є «mash-up».

Завдяки цифровій революції, яка почалась в 80-х роках минулого століття та призвела до кардинальних змін в розповсюдженні інформаційно-комунікативних технологій, значно розширився діапазон

явища «музична композиція», показавши mash-up як «природній продукт гармонійної еволюції» [3]. Виникнувши в поп-культурі, mash-up частіш за все представляють собою приклади взаємодії таких жанрів та культур, котрі зазвичай не асоціюються один з одним.

Мешап– (від сленг. англ. Mash-up – «змішувати композиції») – створюється за допомогою техніки «вирізати і вставити». Mash-up– це і термін, і прийом, і концепція; це композиторська техніка, яка генерується комп'ютерними текстовими редакторами. Це процес «подрібнення» вже існуючого матеріалу, в якому горизонтально вибудовуються фрагменти або семпли, повністю екстрапольовані з вихідних елементів; також є можливість вертикально зливати семпли для створення абсолютно нової роботи, нового твору. Програмні інновації дозволяють легко змінювати вже записані музичні твори в міру необхідності для отримання нових музичних вражень. За допомогою інтерактивних цифрових носіїв, а не усних або письмових засобів, в мешапі створюються нові елементи, нові перспективи, які є результатом злиття безлічі зразків, екстрапольованих з раніше існуючих композицій. Ця форма творення, цей прийом, ця техніка застосовується не тільки в музиці, а й у відео, веб-програмах та літературних творах.

У 2001 році першим визнаним мешапом стала композиція Фриланса Хелрейса «AStrokeofGenius». У цьому творі поєднуються запис пісні «GenieinaBottle» Крістіни Агілери і «HardtoExplain» нью-йоркської групи TheStrokes[5]. Серед інших ранніх прикладів мешап можемо вказати також на Soul wax «Smells like Booty licious», який поєднує в собі хіт рок-групи Nirvana «Smell slike Teen Spirit» з «Bootyli cious» Destiny's Child[6].

Mash-up створюється за допомогою комп'ютерної програми, яка дозволяє маніпулювати раніше написаною музикою, що усуває необхідність нотного запису і живих виконавців. Фільм «Ідеальний голос», випущений в кінці 2011 року, дає точну візуальну і звукову демонстрацію цього процесу, багато в чому завдячуючи майстерності виконавців – молодіжного хору з хорової академії в Дортмунді [див. 4]. Можливо, саме завдяки цьому фільму хори середніх шкіл почали наслідувати мешап. У певному сенсі ця нова форма, що підкреслює можливості шоу, відродила інтерес до хорової музики та хорових конкурсів.

Зафіксована форма міксу «Just the Way You Are / Just a Dream», який став популярним завдяки цьому фільму, наступна: в цьому прикладі послідовність акордів і мелодій з пісень «Just the Way You Are» зірки поп-музики Бруно Марс і хіп-хоп співачки Неллі «Only Just a Dream» частково збігаються. Таким чином, одна або обидві мелодії зливаються

в загальній послідовності акордів, в той час як в інших випадках обидві гармонійні тканини одночасно накладаються одна на одну, незалежно від спільності чи співпадінь. В результаті композиційний процес змішування призводить до майже ексклюзивного звукового коду, де кожна складова є певним символом, а новий твір може існувати без необхідності музичної транскрипції.

Опис окремих функцій mash-up виявляє необхідність ґрунтовного дослідження методів творення, можливостей застосування mash-up в хоровій творчості або включення mash-up– підходу в хорову програму. На нашу думку означений підхід в єднанні з інтерактивними можливостями цифрових медіа можуть відкрити новий напрямок в творенні хорових cover-композицій, а також зменшити розрив між запитом широкої сучасної аудиторії, уявленням про академічний хор та фактичними його можливостями.

Література:

1. Батовская Е. Н. Современная хоровая музыка а cappella: проблемы жанровой типологии. *Южно-Российский музыкальный альманах*. Ростов на Дону, 2016. С. 68-74.
2. Гулеско І. І. Жанрово-стильові аспекти сучасного хорового виконавства. *Культура України* : зб. наук. пр. / Харків. держ. акад. культури. Харків, 2000. Вип. 6. С. 128–133.
3. Sinnreich, Aram. «When the Mode of the Music Changes.» In *Mashed Up: Music, Technology, and the Rise of Configurable Culture*. Amherst: University of Massachusetts Press, 2010. С. 13–40.
4. Pitch Perfect: Just The Way You Are (Pool Mashup) – Jugendkonzertchor der Chorakademie. URL: <https://youtu.be/WRrH7ih65xc> (Дата звернення: 06.07.21).
5. The Freelance Hellraiser – A Stroke Of Genius (2001). URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Ewiv9O1GyT4> (Дата звернення: 01.07.21).
6. SmellslikeBootylicious. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=GXGSBpMНсрА> (Дата звернення: 06.07.21).